

[Aksel Larsen.]

nok. Det er rigtigt, at Folketinget hverken for sin egen Værdigheds Skyld eller for Danmarks Skyld og mest for det sidste kan tolerere en Optræden som Statsministerens, men at Taalmodighedens Bæger hos de Radikale endelig er begyndt at flyde over, hænger sikkert sammen med, at det overvældende Befolkningsflertal, herunder ogsaa det store Flertal af de Radikales Vælgere, er mere end utilfredse med Følgerne af Regeringens Virksomhed og med, at det radikale Parti hidtil i tykt og tyndt har støttet denne Regering og saaledes er medansvarlig for alle dens Fejl, for ikke at bruge et Ord, som er stærkere.

Hvad Statsministerens Optræden angaar, tillader jeg mig at erindre om, at han ved mangfoldige Lejligheder i de sidste 2 Aar har udtalt sig i Strid med Folketingets Beslutninger, er blevet kaldt til Ro og Orden og har lovet Bod og Bedring og derpaa hver Gang omgaaende har faaet Tilbagefald. For at karakterisere den højttærede Statsministers Optræden skal jeg erindre om, at han hin berømmelige Aften i Folketinget den 30. Maj i Aar i et udfordrende Tonefald erklærede følgende: Jeg har under alle de Forhandlinger, der har været ført om det sydslesvigske Spørgsmaal, fremhævet, at hvad jeg skal mene og sige om det sydslesvigske Spørgsmaal, det lader jeg ingen anden bestemme. Det var Kl. 11½ om Natten, og Udtalelsen blev besvaret med et Forslag fra vort Parti om en øjeblikkelig Tilrettevisning til Statsministeren. Kl. 2 om Natten, da Folketingsmødet efter mange Udsættelser blev genoptaget, stod Statsministeren op paa Talerstolen og oplæste med ydmyg Stemme en Erklæring, skrevet af det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard, hvori det blandt andet hed:

„Tinget vil vide, at jeg som Statsminister nøje har villet følge den parlamentariske Praksis, som er Grundlaget for hele vort Statsliv. Det er en Selvfølge, at dette ogsaa gælder over for det sydslesvigske Spørgsmaal . . . det er klart, at jeg og den samlede Regering vil sætte al vor Evne ind paa at føre den i Noten angivne Politik igennem.“

Som ved mange tidligere Lejligheder erklærede den radikale Ordfører derpaa, at nu var han sikker paa, at Statsministeren aldrig mere vilde bryde sit saaledes givne Løfte. Jeg forudsagde, at han omgaaende vilde bryde det, og jeg fik Ret; det skete tre Uger senere ved Talen i Ladelund, og denne Tale blev forstærket, da Statsmini-

steren paa Venstres Landsmøde den 12. September blandt andet udtalte følgende, som jeg beder om, at man sammenholder med den citerede Erklæring, han oplæste i Rigsdagsmødet Natten til den 31. Maj. Statsministeren udtalte paa Venstres Landsmøde den 12. September:

„De personlige Angreb tager jeg mig let, jeg bliver dog ved at være den samme. En af de Ting, jeg sætter højest, er at være en fri og selvstændig Mand, der ikke behøver at spørge Per eller Poul om, hvad han maa mene og sige.“

Det er simpelt hen i Anstændighedens Navn — jeg gaar ud fra, naar dette Udtryk kan passere Censor, at det ogsaa vil kunne passere her — nødvendigt, at Landet bliver befriet for en Statsminister, som tillader sig en saadan Optræden, og jeg beklager, at de Radikale først nu kan indse det. Gang paa Gang har de nemlig besvaret Statsministerens landsskadelige Udfordringer med at optræde som Medforslagsstillere til Dagsordener, der gav ham Mulighed for at fortsætte, og hver Gang vi hidtil har staaet i en saadan Situation, har det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard fra denne Talerstol forsikret, at nu var der ingen Mulighed for nye statsministerielle Løftebrud.

Lad mig f. Eks. erindre om det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaards Udtalelser i Folketinget den 24. Oktober 1946, efter at de fire gamle Partier var naaet til Enighed om Formuleringen af den Oktobernote, hvis Fortolkning de senere har været vildt uenige om. Det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard sagde:

„Ved den Enighed, der i sidste Uge opnaaedes mellem fire Partier, er Linien for Rigsdagens og det danske Folks Stilling fastlagt paa en saadan Maade, at ingen Ændring i det afgørende Hovedsynspunkt er tænkelig, og naar ingen Ændring er tænkelig, er det, fordi Forsøg paa at ændre denne Linie vilde føre det danske Folk ud i den bitreste indre Strid, samtidig med at dette vilde berøve vort Folk enhver Mulighed for at øve Indflydelse til de danske Sydslesvigeres Gavn.“

Det viste sig trods det ærede Medlems Forsikringer, at Ændringer meget vel var tænkelige, det varede ikke længe, inden Statsministeren udtalte sig i Strid med Folkeflertallets Opfattelse af Noten, og dette affødte den 5. December 1946 et Mistillidsvotum, som blev afpareret ved en Dagsorden stillet af de Radikale, de Konservative og Venstre. Ved denne Lejlighed sagde det ærede Medlem Hr. Bertel Dahl-